

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaista YM:stä: energiatodistusasetus ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutos

Energiatodistusten laatijoiden ajankohtaispäivä 19.4.2018
Ympäristöneuvos Maarit Haakana

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Energiatodistusasetuksen muutos ja muuta ajankohtaista YM:stä

(Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta)

Rakennusten energiatehokkuusdirektiiviin tulevat muutokset

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Energiatodistusasetuksen muutos ja muuta ajankohtaista YM:stä

(Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta
1048/2017)

Uudet rakentamismääräykset voimaan 1.1.2018

Ympäristöministeriön asetus:	Osan nimi ennen	MRL
Rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017	E1 (E2, E4, ja E9 osin)	117 b §
Pienten savupiippujen rakenteista ja paloturvallisuudesta 745/2017	E3	117 b §
Rakennusten vesi- ja viemärlaitteistoista 1047/2017	D1	117 c §, 117 d §, 117 e § ja 117 f §
Rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta 782/2017	C2	117 c §, 117 d § ja 117 g §
Uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta 1009/2017	D2	117 c §, 117 d §, 117 e § ja 117 f §
Rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017	F2	117 d §
Rakennuksen ääniympäristöstä 796/2017	C1	117 f §
Uuden rakennuksen energiatehokkuudesta 1010/2017	D3 (ohjeina C4 ja D5)	117 g §
VNA rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista 788/2017	9/2013	117 g §
Asuin-, majoitus- ja työtiloista 1008/2017	G1	117 j §

Energiatodistuslain ja energiatodistustietojärjestelmälain muutokset (755/2017 ja 756/2017)

- Energiatodistuslain velvoitteita ei jatkossa sovelleta:
 - 1) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 g §:n 2 momentin 1 ja 3-7 kohdassa tarkoitettuihin rakennuksiin (*huom. lain soveltamisalasäännöksissä 50 m² on kerrosala, muutoin todistuksessa pinta-alalla tarkoitetaan lämmitettyä nettoalaa*)
 - 2) loma-asumiseen tarkoitettuun rakennukseen, jota ei käytetä majoituselinkeinojen harjoittamiseen;
 - 3) sellaiseen puolustushallinnon käytössä olevaan rakennukseen, johon tai jonka käyttöön liittyy salassa pidettävää tietoa.
- Komission huomautuksen johdosta soveltamisalassa mukana väestösuojat ja kasvihuoneet – ei merkitystä
- Terminologisia muutoksia ja lakitekniisiä muutoksia: energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku), vakioitu käyttö
- Laki tuli voimaan 1.12.2017

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta 1048/2017

- Termejä, laskentasääntöjä ja rakennusten ryhmittelyä energialuokituksissa muutetaan yhdenmukaisiksi lähesnollaenergiarakentamisen asetusten kanssa
- Komission huomautuksen johdosta lisätään viittaus laajamittaisiin korjauksiin energiansäästösuositusten osalta
- Muutamia muita muutoksia ja tarkennuksia
- Kokonaan uusi asetus - vanha asetus muutoksineen kumottu
 - Jos rakennuslupa haettu ennen vuodenvaihdetta, on käyttöönottovaiheen todistus tehtävä vanhan asetuksen mukaisesti
- Voimaan 1.1.2018, käytännössä todistusten laatiminen tietojärjestelmästä käynnistyi helmikuun alussa

Pykälämuutoksia

- Termimuutokset kuten laissa
- Maininta laajamittaisista korjauksista energiansäästösuositukseen liittyen (4 §)
- Tunnus myynti- ja vuokrausilmoituksissa (9 §)
 - alaindeksit 2018, 2013 ja 2007
- Muutoin eräitä säädösteknisiä muutoksia

Liitteen 1 muutokset

- Laskentasääntöjen ja termien yhdenmukaistaminen lähesnollaenergiarakentamisen säännösten kanssa
 - Uudet uimahallit, jäähallit, liikenteen rakennukset, varastorakennukset, erilliset moottoriajoneuvosuojat lasketaan suunnittelutiedoilla, vanhat suunnittelutiedoilla tai toteutuneilla tai arvioiduilla ilmanvaihdon ilmamäärillä, sisälämpötiloilla, käyntiajoilla ja sisäisillä lämpökuormilla
 - Dynaamisen laskennan soveltamisäännöt
 - Olemassa olevissa rakennuksissa säilyi mahdollisuus käyttää kuukausitason menetelmää
 - Tulisijojen ja ilmailmalämpöpumppujen lämmönluovutus tilaan:
 - enintään 3000 kWh tulisijaa kohden/ennen 2000 kWh
 - enintään 3000 kWh ilmailmalämpöpumppua kohden/ennen 1000 kWh
 - laitekohtainen, ennen huoneistokohtainen
 - Sähköinen lattialämmitys asuinkerrostaloissa:
 - prosenttiosuudet ennen 50/50, nyt 65/35
 - Ulkopuolisten putkihäviöiden laskenta
- Varaava tulisija ainoana lämmitysjärjestelmänä

Liitteen 2 muutokset

- Käyttötarkoitukseluokitukset kuten lähes nollaenergia-rakentamisen määräyksissä (luokat 1-9)
- Ryhmittelyissä eroja aiempaan
 - Pienten asuinrakennusten luokitteluasteikkoja jatkossa kolme (nyt neljä)
 - myös ketjutalon osana olevat rakennukset
 - Muitakin ryhmittelymuutoksia (esim. kaksikerroksiset asuinkerrostalot)
 - Muut rakennukset, luokka 9
- Luokitusasteikkojen raja-arvoihin vain joitakin muutoksia
- Energiamääräysten vaatimusraja ei ole energialuokan raja
 - Todistus on tarkoitettu eri rakennusten energiatehokkuuden vertailuun
- Lähes nollaenergiarakennus tyypillisesti B-luokkaan

Liite 3: Energiatodistuslomake

Pysyvä rakennustunnus

Mihin tilanteeseen laadittu, havainnointipäivä olemassa olevalle rakennukselle

Termimuutokset

Uuden rakennuksen vaatimustaso

ENERGIATODISTUS 2018

Rakennuksen nimi ja osoite:

Pysyvä rakennustunnus:
Rakennuksen valmistusvuosi:
Rakennuksen käyttötarkoitusluokka:

Todistustunnus:

Energiatodistus on laadittu

Uudelle rakennukselle rakennuslupaa haettaessa
 Uudelle rakennukselle käyttöönottovaiheessa
 Olemassa olevalle rakennukselle, havainnointikäynnin päivämäärä:

	Energiatodistuksen luokka
A	
B	
C	C ₂₀₁₈
D	
E	
F	
G	

Rakennuksen laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku eli E-luku
Uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso

kWh_e / (m²vuosi)

≤

Todistuksen laajitus: Yritys:

Sähköinen allekirjoitus:

Todistuksen laatimispäivä: Viimeinen voimassaolopäivä:

Vuosiluku

Ulkonäkö:
Sininen palkki lisätty sivun yläosaan

Sivunumero ja todistustunnus

Eräitä muutoksia myös muille sivuille

Liitteen 4 muutokset

- Liite 4 on laatijalle tarkoitettu todistuslomakkeen täyttöohje
- Termit ja rakenne vastaaviksi kuin liitteessä 3
- Aiempaa tarkempaa ohjeistusta siitä, mitä ilmoitetaan lisämerkintöjä-kohdassa
 - Esim. omaan sähköntuotantoon liittyen erilaisia tietojen ilmoittamisvelvoitteita, jos hyödynnetään rakennuksen E-luvun laskennassa
 - kuukausitason erittely hyödynnetyn energian määrästä
 - mihin rakennuksessa tuotettua sähköenergiaa voidaan hyödyntää
 - rakennuksen tarvitsema sähköenergia ilman omaa sähköntuotantoa niiden järjestelmien osalta, joissa rakennuksen omaa sähköntuotantoa hyödynnetään.
 - Tiedot aiemmista todistustunnuksista, jos tiedossa

Muutoksen tavoitteista

- Energialuokitus kannustaa aiempaa paremmin määräystasoa parempaan energiatehokkuuteen
 - Lähes nollaenergiarakennukset B-luokassa
 - A-luokka ei enää niin saavuttamaton kuin ennen
- Energiatodistuksen ja uudisrakentamisen energiamääräysten eri roolit erottuvat jatkossa selvemmin
- Todistusten luotettavuus lisääntyy
 - havainnointipäivä
 - lisämerkintöjä- sivun sisältö

Lisätietoa

- Lait 755/2017 ja 756/2017 ja niiden perustelut, eli hallituksen esitys HE 86/2017 vp
- Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta 1048/2017 ja sen perustelumuuisto
- http://www.ymp.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakentamismaarayskokoelma/Energiatehokkuus
- Motivan ja ARA:n verkkosivut
- Opas ja laskentaesimerkit päivitetään vuoden 2018 aikana

Rakennusten
energiatehokkuusdirektiiviin
(EPBD) tulevat muutokset

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD):n muutos

- Ehdotus 30.11.2016 osana komission puhtaan energian pakettia
- Keskeiset säännökset voimassa olevasta rakennusten energiatehokkuusdirektiivistä (EPBD 2010/31/EU) ennallaan
- Komissio pyrkii ehdotuksella
 - nopeuttamaan olemassa olevien rakennusten kustannustehokkaita peruskorjauksia
 - lisäämään älykkään teknologian käyttöä rakennuksissa
 - järkeistämään säännöksiä, jos ne eivät ole tuottaneet toivottuja tuloksia
- Sisällöstä alustava sopu jo joulukuussa 2017, parlamentin vahvistus 17.4. täysistunnossa, toukokuussa ministerineuvoston (muodollinen) hyväksyntä
- Voimaan 20 päivää siitä kun julkaistu EU:n virallisessa lehdessä
- 20 kk aikaa kansalliseen lainsäädäntöön – 2020 kevät?

Sähköautojen latausinfra (termit voivat muuttua vielä)

- Sähköautojen latausinfrastruktuuri sellaisiin uusiin ja laajamittaisesti korjattaviin rakennuksiin, joissa on yli 10 pysäköintipaikkaa
 - asuinrakennuksiin putkitusvelvoite siten, että jokaiseen pysäköintipaikkaan voitaisiin asentaa latauspiste
 - muihin rakennuksiin vähintään 1 latauspiste, lisäksi putkitusvelvoite siten että joka viidenteen paikkaan on mahdollista asentaa myöhemmin latauspiste
 - helpotuksia soveltamisessa: mm. pysäköintipaikan sijainti, korjausten sisältö, korjausten kustannukset, omistus (SME-yritykset)
 - Suomen kannalta: uudisrakentamisessa on helppo toteuttaa velvoitteet, olemassaolevien rakennusten laajamittaisia korjauksia tehdään harvoin
- 1.1.2025 mennessä jäsenvaltioiden on säädettävä latauspisteiden vähimmäismäärän asentamisesta kaikkiin ei-asuinrakennuksiin, joissa on yli 20 pysäköintipaikkaa
 - Resitaalissa lievennyksiä: vaatimuksia annettaessa voidaan ottaa huomioon kansalliset, alueelliset ja paikalliset olosuhteet, erilaiset alueiden tarpeet ja olosuhteet, julkisen liikenteen kattavuus ym. muita seikkoja.
 - Suomen kannalta: olemassaoleviin rakennuksiin puuttuminen ongelmallista

Lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien tarkastukset ja automaatiojärjestelmät 1/2 (termit voivat muuttua vielä)

- Säännölliset pakolliset tarkastukset nimellistehoaltaan yli 70 kW:n
 - Lämmitysjärjestelmille sekä yhdistetyille lämmitys/ilmanvaihtojärjestelmille
 - Ilmastointijärjestelmille ja yhdistetyille ilmastointi/ilmanvaihtojärjestelmille
 - Suomen kannalta: koskee jatkossa myös sähkölämmitystä, lämpöpumppuja ja mahdollisesti kaukolämpöä
 - Jos tarkastukset, edellyttäneen myös tarkastajapätevyyskriteerit, tarkastusraporttien toimittamista valvontaviranomaisille, viranomaisvalvontaa, sanktioita.
- TAI
 - Vaihtoehtona tarkastuksille neuvontamenettely
 - komissiolle raportointi vastaavuudesta etukäteen, lisäksi seuranta
 - Suomen kannalta: tällä hetkellä Höylä- ja Kutteri-sopimuksilla hoidetaan lämmitysjärjestelmien neuvontamenettelyt, Motiva toteuttaa ilmastointijärjestelmien neuvontamenettelyä
 - Jos neuvontaa, ketkä toteuttajia? Kustannukset ja vastaavuuden osoittaminen?

Lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien tarkastukset ja automaatiojärjestelmät 2/2 (termit voivat muuttua vielä)

- Jäsenvaltion tulee antaa vaatimuksia sen varmistamiseksi, että jos on taloudellisesti ja teknisesti toteutettavissa, ei-asuinrakennukset joissa em. järjestelmien nimellisteho on yli 290 kW varustetaan rakennusautomaatio- ja ohjausjärjestelmällä vuoteen 2025 mennessä
- Suomen kannalta:
 - olemassaoleviin rakennuksiin puuttuminen ongelmallista
 - osassa rakennuksia mahdollisesti jo direktiivissä edellytetyn mukainen automaatio- ja ohjausjärjestelmä (myös pienemmissä teholuokissa)
- Asuinrakennuksille voidaan antaa vaatimukset sähköisestä seurannasta ja tehokkaista valvontatoimista
 - Suomen kannalta: ovatko yli 70 kW:n rakennuksissa olevat seuranta/valvontalaitteet jo nyt direktiivin mukaisia?
- Jos asuinrakennus tai muu rakennus täyttää automaatio/seuranta/valvontavaatimukset, ei tarkastusvelvoitetta
- Koko artiklat Suomen kannalta: tarkastus vai neuvonta?

Pitkän aikavälin peruskorjausstrategia

- Pitkän aikavälin peruskorjausstrategian laatimisvelvoite
 - Siirretään energiatehokkuusdirektiivistä (EED) velvoite laatimiseen
 - Strategia tukee rakennuskannan muuttamista (energiankäytöltään) energiatehokkaaksi ja vähähiiliseksi vuoteen 2050 mennessä, helpottaen olemassa olevien rakennusten kustannustehokasta korjaamista lähes nollaenergiarakennuksiksi
- Sisällölle paljon vaatimuksia, mm:
 - Tiekartta, jossa toimet ja välitavoitteet vuodelle 2030, 2040 ja 2050 sekä kansallisesti määritettävät edistymisindikaattorit liittyen EU-tason tavoitteisiin vähentää kasvihuonekaasuja 80-95 %:lla vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoteen 1990
 - Korjausinvestointien liikkeelle saamisen tukemiseksi jäsenvaltioiden on helpotettava pääsyä direktiivissä erikseen listattuihin mekanismeihin

Eräitä muita velvoitteita

- **Uudet rakennukset varustettava** itsesäätyvillä laitteilla, jotka säätävät lämpötilaa huonekohtaisesti. **Olemassa oleviin rakennuksiin asennettava**, kun lämmönkehitin vaihdetaan
 - kun teknisesti ja taloudellisesti kannattavaa
 - Suomessa: esim. termostaattiset patteriventtiilit toteuttavat tämän velvoitteen(?)
 - Uudisrakentamisen nykykäytäntö vastaa jo tilannetta
 - Olemassa olevat rakennukset: Suomessa termostaattisia patteriventtiilejä paljon käytössä, lämmönkehittimen määritelmästä johtuen ei tarvitse edellyttää kaukolämpökohteisiin, elleimme näin halua
- Teknisten järjestelmien muutoksissa energiatehokkuus on arvioitava, dokumentoitava ja tiedot annettava omistajalle
 - Mahdollisesti ei muuta nykykäytäntöjä, jo nyt on ”todennettavasti varmistettava” tehtyjen muutosten oikea ja energiatehokas toiminta

Eräitä muita muutoksia

- Unionin vapaaehtoinen yhteinen rakennusten älyratkaisuja koskevan valmiuden luokittelujärjestelmä
 - Kuvaa rakennuksen kykyä mukauttaa toimintaansa asukkaiden ja verkon tarpeiden mukaan ja kykyä parantaa energiatehokkuuttaan sekä kokonaistehokkuuttaan
 - Komissiolta antaa delegoituna asetuksena älyratkaisuja koskevan indikaattorin määritelmän ja laskentatavan 31.12.2019 mennessä
 - 31.12.2019 mennessä täytäntöönpanosäädös, jossa määritellään tekniset yksityiskohdat järjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa varten, mukaan lukien aikataulu kansallisen tason ei-sitovaa testausvaihetta varten
- Muutamia muita lisäyksiä ja täsmennyksiä liittyen energiatodistustietojärjestelmään, standardien käyttöön energiatehokkuuden laskentamenetelmän kuvauksessa, primäärienergiakertoimiin energiatehokkuuden määrittämisessä
 - ei todennäköisesti aiheuta muutoksia nykyisiin toimintatapoihin Suomessa

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!
